

Prožitek blízké smrti a BIBLE

MUDr. Štěpán Rucki, CSc., Nemocnice Třinec

Základní pojmy

Klinická smrt je reverzibilní selhání funkce mozku způsobené náhlou zástavou oběhu a dýchání. V této fázi lze člověka zachránit kardiopulmonální resuscitací zahájenou do 3-5 minut (zvrtné stadium umírání). **Smrt mozku** je nezvratné zničení mozkové tkáně včetně mozečku, středního mozku a mozkového kmene. Dochází k úplnému vymizení reflexů, zástavě průtoku krve mozkiem. Je synonymem smrti jedince. Následuje **biologická smrt** – smrt buněk – pokračující destruktivní proces všech tkání.

Prožitek blízké smrti – PBS (ang. Near-death experience, NDE) typicky vzniká v období klinické smrti nebo v jiných život ohrožujících situacích. PBS může být spojen s **mimotělní zkušeností** – MZ (Out-of-body experience, OBE). Návrat z klinické smrti je resuscitace (oživení), návrat z biologické smrti – vzkříšení (zmrtvýchvstání).

Výzkum v oblasti PBS

Moody R.: Life after Life; Ring K.: Life at Death, International Association for Near-Death Studies;

Morse M.: PBS u pediatrických pacientů (AJDC, Closer to the Light); Williams K.: www.near-death.com, PBS jako náboženství; Parnia S., Fenwick P. – evropsí výzkumníci.

PBS - charakteristické rysy

podle R. Moodyho

1. Nevýslovnost (zážitky nelze popsat slovy), 2. Konstatování vlastní smrti, 3. Pocit klidu, míru až radosti, 4. Zvláštní zvuky, 5. Tmavý tunel, 6. Mimotělní zkušenost, 7. Setkání s jinými.

Některí: 1. Světelná bytost, 2. Přehled života, 3. Bariéra, zeď, 4. Návrat do těla.

PBS – následky: 1. Sdělování jiným, 2. Dopad na život, 3. Nový pohled na smrt (většina již nemá strach ze smrti, smrt chápou jako přechodný stav do jiné formy života, neexistuje soud spojený s trestáním a odměňováním).

Výskyt fenoménu PBS

Frekvence výskytu: prospektivně má PBS nebo některé jeho prvky cca 10 % pacientů, retrospektivně 33 % (nadhodnoceno). Výskyt u všech populací: všech etnických skupin, náboženství, u ateistů, nezávisle na věku, pohlaví, zaměstnání. PBS se vyskytuje i u dětí (jednodušší a konkrétnější forma). Výskyt jednotlivých prvků je proměnlivý. Výskyt asi bude narůstat (stále více lidí je úspěšně resuscitováno).

Pokusy o biologické vysvětlení

1. Léky (anestetika a léky používané při resuscitaci), 2. Vliv různých působků a přenašečů nervového vzruchu (endorfiny, mozkové peptidy, glutamát aj.), 3. Následek mozkové hypoxie, 4. Halucinace.

Další pokusy o vysvětlení PBS: 1. Výsledek kulturních a výchovných vlivů (avšak předchozí náboženská zkušenost se nemusí v PBS zobrazit – ateisté), 2. Vzpomínka na porod.

Neexistuje uspokojivé vysvětlení tohoto fenoménu. PBS zůstává nevysvětlená záhada. Lidé viděli ověřené události, slepí od narození viděli během PBS. Velmi zřetelně je vnímáno životní panorama a hodnocení některých momentů v životě ve vztahu k jiným lidem.

Vědomí člověka přežívá jeho mozek? „Mozek jako televizní obrazovka“ (S. Parnia).

PBS zahrnuje fyziologické, psychologické ale i transcendentální prvky (S. Parnia a P. Fenwick).

PBS jako nadpřirozený fenomén (v některých případech).

Kritický pohled

Existují **negativní zkušenosti** při PBS. Některými autory (z okruhu přívrženců hnutí Nového věku, New Age) byly zřejmě tyto negativní prožitky odfiltrovány (důvody?). Jednostranný pohled na PBS jako prožívání nevysvětlitelné lásky, radosti a pokoje.

Zaleski C. zachytil nejen „nebeské“ ale i „pekelné“ zkušenosti při PBS. Rawlings M. (kardiolog, křesťan) popisuje zkušenosti resuscitovaných pacientů. Zhruba polovina lidí měla negativní zkušenosti, pekelné zkušenosti – démoni, satan, pekelný oheň, lidé křičeli, aby je zachránil. Resuscitovaní sebevrazi – 85% byli potěšeni, že jsou naživu. Zkušenosti jsou tak příšerné, že jsou zřejmě z lidské psychiky rychle vytěsněny. Některé zkušenosti také byly dvoufázové – začínaly štěstím a pokojem a končily peklem.

PBS – skrytý program

Moody a spol. hovoří o lásce, míru, pochopení a jednotě světa, současně však o cestování duše mimo tělo a komunikaci s jinými duchy (spiritismus a nekromantie). Prosazuje náboženský univerzalismus, popření hříchu, soudu, potřeby pokání a milosti. Jsou to typické rysy poselství hnutí Nového věku (New Age): hovoří se o bezvýhradné lásce a přijetí. Jediné cesta spasení skrze osobu a dílo Ježíše Krista je popřena.

Moody dále cituje z Tibetské knihy zemřelých (8. století) a z děl mystika E. Swedenborga (18. století). Čtenář je vtahován do okultně mystického chápání duchovní reality. Existují důkazy, že Moody se zajímal o paranormální a okultní věci již jako student a pravidelně konverzoval s duchovními bytostmi.

Negativní následky PBS

PBS vede u mnoha pacientů k závažným psychickým poruchám, k problémům se vztahy, se zaměstnáním, k problémům v rodině, k rozvodům (až 75%). Stupňuje se zájem o okultní vědy a východní náboženství.

Autorku E. Hillstromovou (křesťanka) nejvíce zneklidňuje „světelná bytost“ a poselství, které lidem sděluje: Smrt je něco dobrého. Neexistuje žádný soud po smrti. Neexistuje peklo a satan. Bůh přijímá všechny bezvýhradně bez ohledu na jejich víru a skutky (na některé „chyby“ člověka reaguje s humorem). Okultní cvičení a praktiky jsou prospěšné, rozvíjejí psychické schopnosti. Kontaktování duchů je pozitivní pro rozvoj člověka. *Závěr: Bible se mýlí. Křesťanský pohled na smrt je nesprávný, pohled východních náboženství a okultních věd je nejbližší pravdy.*

Boží Slovo a PBS

- V Bibli nenajdeme zprávy o zkušenostech ze záhrobí od lidí, kteří byli vzkříšení z mrtvých (viz Jairova dcera (Lukáš 8,48-55), Lazarus (Jan 11), Eutychos (Skutky 20, 9-10), mládenec z Naim (Lukáš 7, 11-15).

- Zjevení a zážitky Božích lidí, jak jsou zapsány v Bibli, se diametrálně liší od PBS (obrácení Pavla z Tarsu (Skutky 9, 3-8), Zjevení ap. Jana (Zj. 1,12-18), Diakon Štěpán (Skutky 7, 55-60).

- Na rozdíl od „světelné bytosti“ se zjevený Ježíš Kristus vždy lidem představil svým jménem.
- Ježíš Kristus během svého života (na rozdíl od „světelné bytosti“ z PBS): hovořil o pekle (více než o nebi), o soudu, volal lidi k pokání, obrácení a odvrácení se od hříchů, neschvaloval hříšné jednání, ale nabízel milost hříšníkům, kteří činili pokání (lotr na kříži!).
- Boží Slovo zakazuje spiritizmus a nekromantii (Lv 19, 26-31). „Každého, kdo činí tyto věci, má Hospodin v ohavnosti.“ (Dt 18, 11-12)
- Boží Slovo varuje před svedením (1. Jan 4,2-3, 2. Tim. 4,3-4)
- Ježíš zmrtvýchvstal ze skutečné smrti (Lukáš 24,39.42-43). Pouze On má autoritu hovořit o životě po smrti (Jan 3,12-13).

Kdo je „světelná bytost“?

Projekce vlastních očekávání – „člověk dostává, co očekává“ (K. Williams).

V některých případech to může být sám satan (Lucifer, světloňoš).

Boží slovo nás varuje:

„A není divu, vždyť sám satan se převléká za anděla světla“ (2. Kor. 11,14).

„Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěštovali, budiž proklet!“ (Gal. 1,8)

Pokud se chceme dozvědět o životě po smrti: čtěme Bibli, čtěme slova Pána Ježíše! Jen ony mají tu skutečnou autoritu!

*MUDr. Štěpán Rucki, CSc.
primář dětského oddělení
Nemocnice Třinec p.o.*